

Öğrenciler

Öğrenciler için

Bu bölümde genel öğretim okullarının öğrencileri „staj“, „iş başvurusu“ ve „mesleğe yönlendirme“ konularında bilgi ve yardım bulabilirler.

İleride bu sayfada her çeşit okul için uygulamalı ve yardımcı dökümanlar bulunabilecektir.

Buradaki bilgiler, çizelgeler ve kontrol listeleri „Eğitim Araştırması ve Okul Kalitesi Enstitüsü“ (ISB) tarafından hazırlanmaktadır.

Temel Okul (Hauptschule)

Temel Okulda Mesleğe Yönlendirme

Durum

Şu sıralar gergin iş piyasası üzerine haberler, medyanın olağan haberleri durumunda. Konuların çoğu özellikle gençler arasında ürkütücü seviyede olan işsizlikle ilgili. Diğer gençlere oranla daha erken yaşta iş ve ekonomi hayatına atılan temel okul öğrencileri, lise ve ortaokul mezunlarının rekabet baskısı altına giriyorlar. Lise ve ortaokul mezunları artık pek çok meslek alanında, daha önce temel okul öğrencilerinin doldurduğu yerleri alıyorlar. Bu sebeple temel okullardaki meslek seçme derslerinin önemi daha da artıyor. 5. sınıftan 10. sınıfa kadar ana konular olarak iş - ekonomi – teknik yer almaktadır.

Hedef Tayini

Hedef, farklı kültür çevrelerinden gelen, anadili Almanca olan veya olmayan, farklı okul tamamlama hedefleri taşıyan, çok değişken başarı grafiği çizen öğrencilerin meslek seçme olgunluğuna getirilmeleridir. Meslek eğitimi için alınan kararda, meslek eğitim olgunluğundan kasıt; kişisel şartlar, istekler ve ekonomik verilerdir. Bunun için meslek seçme dersinde hedefler; objektif bilgi ve öğrencinin kişiliğinin göz önünde bulundurulmasıdır. Bu bağlamda, vasıflı bir meslek eğitiminin değerini kavramak, iş başvurusunda bulunması gereken şartlar, çalışma hayatında gençlerin korunması kanunlarının hükümlerini şeffaflaştırmak, böylece de diğer taraftan öğrenciyi yetenekli hale getirmek ve kendini gerçekçi olarak değerlendirerek seçtiği mesleği kendi yaşamına uydurmaktır.

İşbirliği

Meslek seçme dersinin öncelikli amacı; meslek kuruluşları, işyerleri, sigortalar, bankalarla birlikte çalışmalar; bununla beraber özel toplantılara, meslek eğitim fuarlarına veya iş başvurusu çalışmalarına katılarak meslek ve ekonomik gerçeği üzerine bağlantı kurmak ve uzman bilgilerinden kazanım elde edip bunlardan faydalanmaktır.

Yöntemler

Uygulanan öğrenim ve öğretim yöntemleri, iş – ekonomi – teknik alanında yoğun bir pratik sağlar. Bu alanda müfredat programı, işyeri ziyaretleri, projeler, stajlar, öğrenci şirketi kurmayı öngörür. Profesyonel olarak organize edilen, uygulanan ve değerlendirilmesi yapılan staj, meslek seçme dersi kapsamında gerçeğe yakın öğrenmenin en iyi yöntemlerindedir.

Staj

Temel okulda staja kısa bir bakış

Temel okullarda staj olanağı 8. sınıftan itibaren sunulmaktadır. Öğrencilerin, temel okulu normal sınıflarda 9 senede, ortaokul bitirme denklığı sınıflarında 10 senede bitirmelerine bağılı olarak stajın zamanlaması farklılıklar göstermektedir. Her iki grup sınıflar için de dört haftalık staj imkanı vardır. Staj okulla ilgili mecbur olan bir faaliyettir.

Staj, meslek eğitim yeri bulmak için değildir, ancak staj sebebiyle yapılacak meslek eğitimi anlaşmasına da okulun hiçbir şekilde itirazı olmaz.

Öğrencinin staj faaliyetleri için bir ücret öngörülmez, ancak masrafları karşılanabilir. Staj bitiminde öğrencinin ilerideki başvurularında faydalanabileceğı, işyerine ait tasdikli bir belge veya bir sertifika düzenlenebilir.

Stajiyerler işyerlerini tanır ve o mesleğin tipik faaliyet ve gerekliliklerini öğrenmiş olurlar. Eğer mümkünse her öğrenci işyerinin farklı bölümlerini tanımalıdır. Stajın başarılı olması, stajiyerden sorumlu işyeri çalışanının uygun, anlayışlı, gençlerle anlaşabilme tecrübelerine sahip olmasına bağılıdır. Genel olarak bütün meslek eğitimi veren veya kanunen verebilecek durumda olan işyerleri staj için uygundur.

Stajın her bölümünde temel okul, öğrencilere gerekli yardımları sağlar. Bu yardım hazırlık devresinde, organizasyon, metod ve içerik bakış açısıyla farklıdır. Ama uygulamada da öğrencilere eşlik edilir. Bir yandan sorumlu öğretmenin staj yerine yaptığı ziyaretler, diğer yandan okul çalışmaları ana amacın öğrencilere kazandırılmasını kolaylaştırır. Derste staj sonrası yapılan değerlendirmeler, kazanılan bilgilerin derinleştirilmesine ve de karşılaştırmalı gözlem ve değerlendirmeleri mümkün kılar.

Stajın Hedefi

Temel okulda stajın hedefi

İş – ekonomi – teknik öğrenim alanının ana eğitim hedefi, müfredat planının bu konu ile ilgili bölümünde; öğrencilerin ilerideki „üretim ve hizmet sektöründe çalışan, tüketici ve ekonomi vatandaşı“ rolüne hazırlanması olarak tanımlanıyor. Üretim ve iş yöntemlerini tanıttığı ve öncelikli olarak yaşattığı için staj, büyük bir anlam taşıyor. Yerinde öğrenme, iş dünyasına gittikçe yabancılaşarak yetişen öğrencilerin teorik bilgilerine anlam kazandırıyor.

Staj, herşeyden önce doğru mesleği seçme ve bunun yanında ekonomik konuları tanımada yardımcı olur. Bu gerçekle yüzleşme çerçevesi içinde öğrencilere bilimsel bilgi yanısıra kişisel ve sosyal yetkinin önemi gösterilir. Öğrenme mekanının işyeri olması, kişisel ilgi ve yeteneklerin denenmesi ve çeşitli faaliyetlerin, beklentileriyle karşılaştırılmasına yardımcı olur ve sonuçta yanlış ve yetersiz beklentileri düzeltmeye imkan sağlar.

Sınıflara özel müfredat programı ve bunun gibi branşüstü ve branşla bağlantılı ders ve eğitim görevleri, öğrencilerin staj yoluyla aşağıdaki hedeflere ulaşmalarını içerir:

- Meslekler için gereken şartları uygulamalı olarak yakından öğrenirler,
- Kendi yetenek ve heveslerini değerlendirir, pratikte uygular, sınırları koyar, kendilerini gerçekçi olarak değerlendirir ve kendi meslek seçimleri için sonuçlar çıkarırlar,
- İşyeri havasını yaşarlar,
- İş zihniyeti ile ilgili sorumluluk, devamlılık, güvenilirlik, çalışkanlık, dikkat, kendi kendine iş görme, değişim gösterme, yardımlaşma gibi kavramların anlamlarını öğrenirler.

- Kaliteli meslek eğitiminin değerini öğrenirler.
- Yapısal değişimlerin yaşandığı dönemde bir yere bağlı kalmamanın, öğrenimde devamlılığın iş hayatının gelişiminde belirleyici anlam taşıdığı anlayışını kazanırlar.

Yukarıda belirtilenler, ana hedef olarak gençlerin ilk meslekleri için karar vermeleri ve bu bağlamda meslek eğitim yeri başvurusu yapmalarında kullanırlar.

Staj Çeşitleri

Temel okulda staj çeşitleri

Normal sınıflardaki öğrenciler için staj

Normal sınıflarda 8. sınıfta iki defa birer haftalık mecburi staj yapılır. Öğrenciler 9. sınıfta da isteğe bağlı olarak iki haftalık staj yapabilirler.

Orta okul mezuniyeti dengi sınıflardaki öğrenciler için staj

Bu sınıflardaki öğrenciler 8. ve 9. sınıflarda birer hafta olmak üzere staj yapmak mecburiyetindedir. Yine aynı sınıflarda birer hafta isteğe bağlı olarak da staj yapılabilir. Mecburi stajın zamanı ve süresi tüm öğrenciler için aynı olacak şekilde okulda belirlenir. Ancak isteğe bağlı birer haftalık staj süreleri her öğrenci için farklı zamanlarda olabilir. Bu süre içinde de okuldaki dersler, diğer öğrenciler için kesintisiz sürdürülür. Stajdaki öğrenciler bu derslerden sorumlu olup kendilerini yetiştirmek durumundadır.

Yönlendirme, deneme ve analiz stajları

Temel okulun tüm öğrencilerinin toplam olarak 4 haftalık bir staj tecrübesi sahibi olma imkanları vardır. Böylece öğrencilerin meslek seçme süreçlerinde farklı staj türleri yapmaları mümkündür. Örneğin, ilk staj öncelikle yönlendirme, sonrakiler daha çok kendi meslek seçimi ile ilgili deneme, analiz ve emin olma şeklinde olur. Eğer bölgesel eğitimle ilgili şartlar ve ekonomik yapı elverişli ise 8. ve 9. sınıflarda yukarıda belirtilen stajın dışında da fazladan staj yaptırılabilir.